

Cenaze teşyi ve taziyesinde yemek

Antalya/Akseki/Mahmutlar köyü sakinleri adına Turan Çetiner: “Köyümüzde son birkaç yıldan beri bir âdet çıktı: Cenaze sahipleri mezarlıkta cenazeyi teşyi edenlere yemek ikram ediyor. Bu âdet dinimiz adabına uygun mudur, değil midir?”

MEZARLIKTA YEMEK İKRAMI

Cenaze sahibinin yemek hazırlayıp ilk üç gün taziyeye gelenlere ikram etmesi bid'at olduğu gibi--şimdiye kadar terk edilemeyen bid'atlerden birisi idi—, yemek hazırlayıp ikramı mezarlıkta, cenazeyi teşyi edenlere, daha oradan ayrılmadan yapılması çifte bid'attir:

1- Yemek hazırlama ve ikram etme bid'ati.

2- Bu ikramı mezarlıkta yapma bid'ati.

Bid'atler, Bediüzzaman'ın ifadesiyle “merduttur”¹, yani reddedilmiştir. Sünnetteki nur, feyiz ve bereket bid'atte yoktur.

Bid'at olan bu fiiller--her bid'atte olduğu gibi—insan fitratına da uygun değildir.

Çünkü cenaze sahibinin o gün acısı vardır. Ölüm muhtemelen beklenmeyen bir gelişmedir. Beklenen bir ölüm de olsa, ölümün verdiği telâş, ıztırap, acı, efkâr, hüznün, yorgunluk cenaze sahiplerini yeterince üzmüştür. Ölümün verdiği tahrip, acı ve hüznün henüz geçmeden, cenaze sahiplerini yeni bir işle yükümlü kılmak, tek kelimeyle zulüm olur. İkrâm ve rahmet hakikatleri ile bağdaşmaz. Ölüm anından itibaren en azından üç güne kadar, ister mezarlıkta, isterse cenaze için taziyeye gelenlere evde yemek hazırlayıp ikram etmek cenaze sahipleri için bir külfettir, yüreğinde acı olanın kaldırabileceği bir yük değildir ve insan fitratına aykırıdır.

Mute Savaşı'nda şehit olan Cafer-i Tayyar'ın (ra) ölüm haberi gelince Resûlullah Efendimiz (asm), “Cafer'in ailesi için yemek pişirin. Çünkü başlarına kendilerini meşgul edecek bir iş geldi” buyurmuş ve Cafer'in ailesinin yemek hazırlamalarına izin vermemiştir.²

HER TAZİYE BİR KERAMET ELBİSESİ

Kaldı ki ikram etmenin özünde hüzün paylaşmak değil, sevinç paylaşmak vardır. Cenaze sahibi bu ölümden sevinmiş midir ki, başında yemek ikram etmek zorunda kalsın!

Cenaze sahibinin ev sahipliği unvanıyla yemek verdiğini düşünsek, yine yanlıştır. Çünkü mezarlık umumun malıdır. Cenazeyi teşyi edenler de bunu cenaze sahibini minnet altında bırakmak için değil, ibadet görevi icabı yapıyorlar. Yani sünnet hükmünde bir amel yapmak suretiyle sevap kazanıyorlar. Duâda ve ibadette olduğu gibi, salih amelde de hasbîlik ve ihlâs esastır. Onlar, birkaç kaşık yemek hatırına orada bulunan kimseler olmadığı gibi, yemek ikramı bu hasbîliğe zarar verir.

Sonradan taziyeye gelenler de salih amel niyetiyle geliyorlar ve sevap kazanıyorlar. Çünkü taziyeye de sünnettir. Nitekim Peygamber Efendimiz (asm) buyurdu ki: “Bir musîbet nedeniyle din kardeşine taziyede bulunan hiçbir mü’min yoktur ki, Allah kıyamet günü ona keramet elbiselerinden bir elbise giydirmesin.”³

YEMEĞE DEĞİL, DUÂYA İHTİYACIMIZ VAR

Öte yandan yarın kendi cenazeleri için de hem duâ edecek dil ve gönül lâzım, hem teşyi edecek el lâzım. Hem kendilerine de sevap lâzım. Dolayısıyla hiç kimse cenazeyi teşyi veya taziyeye için cenaze sahibini yemek yapmakla yükümlü kılamaz. Eğer çok aç ise, kendisi her halde yiyecek bir şeyler bulmalıdır. Bunun için zaten üzgün bulunan cenaze sahibini ilâveten üzmesine gerek yoktur.

Cenaze sahibi eğer ölenin hayrı için yemek hazırlayıp yedirmeyi düşünmüşse, şunu unutmasın ki, bid’atle sevap kazanılmaz. Ölen namına hayır yapmak istiyorsa, bu güzeldir. Ama etrafta hayır yapacak, yedirecek veya giydirecek öyle fakir vardır ki, belki onlar bu kalabalıkta verilen yemekten bile istifade edemiyorlardır! Dolayısıyla ölen kişi namına bir hayır yapılacaksa, definden sonra gerçek bir fukara bulunur ve sadaka verilir. Veya bir hayır ve hizmet kurumuna ölen kişi namına tasadduk yapılır.

Netice olarak teşyi ve taziyeye esnasında sünnet olan, cenaze sahiplerini yemek külfetine sokmak değil, bilâkis cenaze sahipleri için yemek hazırlayıp getirmektir.

Allah katında--inşallah—makbul olan ameller bunlardır.

Tebrikler:

Yeni dünyaya gelen inci tanelerinden; (1) Abdülbasir ve Nur Ayşe Şeker kardeşlerimizin çocukları Seha Nur’u ve (2) Derviş ve Emine Şeyma Yamaner

kardeşlerimizin çocukları Yusuf Eymen'i tebrik ediyorum, uzun ve verimli ömürler ve nur hadimi olmalarını niyaz ediyorum.

Taziyeler:

Sevenlerini gurbette bırakıp vuslata, rahmete ve cennete giden (1) Değerli Muzaffer Durak'ın eşi Emine Durak'a ve (2) kıymetli Selahattin Alakuş'un eşi Güler Alakuş'a rahmet ve mağfiret diliyorum.

Dipnotlar:

- 1- Lem'alar, s. 61
- 2- Tirmizî, Cenâze, 20; İbn-i Mâce, Cenâiz, 59.
- 3- İbn-i Mâce, Cenaiz, (56) 1601.